

مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

دانشگاه فردوسی مشهد

مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی:

مراجع فارسی (علوم انسانی؛ ۴)

اطلس های عمده فارسی موجود در مرکز

اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

اطلس تاریخ اسلام

اطلس تاریخی جهان از آغاز تا امروز

اطلس شیعه

اطلس عمومی ایران

اطلس ملی ایران

سمانه فلاح

آبان ۹۰

موضوعات امکان مقایسه با سال های گذشته را برای کاربر میسر می نماید. این اطلس شامل ۴ بخش به شرح زیر است: بخش اول روند تغییرات عناصر تقسیمات کشوری و سابقه آن از سال ۱۳۱۶ تاکنون در مقاطع مختلف بررسی شده است. ناهمواریها، زمین شناسی، خاک شناسی اقلیم و محیط زیست کشور در بخش دوم بررسی میشود و اطلاعات مربوط به جغرافیای انسانی شامل جمعیت، آموزش، بهداشت و شهر و شهرسازی در بخش سوم و در نهایت بخش چهارم به جغرافیای اقتصادی ایران با تاکید بر زیربخش های کشاورزی و دامپروری و... اشاره دارد.

اطلس ملی ایران/طراحی و اجرا، سازمان نقشه برداری کشور. تهران: سازمان نقشه برداری کشور، ۱۳۷۷.

ج.ج. مصور(رنگی)، جدول، نقشه.

اطلس ملی ایران در سال ۱۳۷۷ به سرپرستی عده ای از متخصصان و توسط سازمان نقشه برداری کشور به چاپ رسید. این اطلس همراه با ۱۰۲ تصویر و ۶۲ نقشه تمام رنگی جزء اطلس های عمومی محسوب می شود. از جمله تلاشهایی که در دستیابی به ماخذ و منابع بین المللی این منبع شده است ارتباط با دانشگاه توپینگن آلمان و دانشگاه ایسلائی سوئد بود. این اطلس به تاریخ ایران از دوره ی باستانشناسی گرفته تا شکل گیری سرزمین هل تمی و استقرار دولت ماد، هخامنشیان، سلوکیان، اشکانیان، ساسانیان، طاهریان زیدیان، صفاریان، سامانیان، غزنویان، آل زیار، آل بویه، سلجوقیان، اسماعیلیه، تیموریان، صفویان افشاریان، زندیان، قاجاریان، پهلوی و جمهوری اسلامی می پردازد.

و همین طور منطقه شرقیه سخن گفته شده است. فصل هفتم "تشیع در شامات" است که از ورود تشیع به شام به ویژه حلب سخن گفته شده است. فصل هشتم "تشیع در افریقا" که بخش عمده آن به علویان ادیسی و دولت فاطمی اختصاص دارد. فصل نهم "تشیع در شبه قاره و افغانستان" که ضمن آن به تفصیل از دولت های شیعی در حیدرآباد و مناطق دیگر هند و نیز نواب های شیعی حاکم بر برخی از نواحی و... بحث شده است. فصل دهم "تشیع در قفقاز و ترکیه" که از شیعیان آذربایجان و همین طور دیگر شهرهای ترکیه سخن گفته شده. فصل یازدهم "تشیع در اروپا" که بیشتر مربوط به قرن اخیر است و فصل دوازدهم "تشیع در آمریکا" و کانادا است که از برخی از موسسات و تشکلهای شیعی سخن گفته شده است.

اطلس ملی ایران "عمومی" / نگارش دست اندرکاران تهیه اطلس ملی ایران؛ مولف سازمان نقشه برداری کشور؛ مجری طرح یحیی جمور؛ مدیر پروژه بابک شمعی؛ تنظیم فصول و گردآوری اطلاعات مهراں مقصودی، بهرام امیراحمدیان. - [ویرایش ۲] -. تهران: سازمان نقشه برداری کشور، ۱۳۸۶.

۲۳۹ ص. : نقشه (رنگی)، نمودار (رنگی).

در خرداد ماه ۱۳۷۰ بنا به تصویب هیئت محترم وزیران وظیفه تهیه ی اطلس عمومی ایران به سازمان نقشه برداری کشور واگذار گردید. اطلس حاضر ویرایش دوم اطلس عمومی ایران است که در سال ۱۳۸۶ به چاپ رسیده است. نقشه ها و نمودارهای این اطلس، پراکندگی شاخص های کلان کشور را در بخش های طبیعی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی به تصویر کشیده است و در اغلب موارد با ارائه روند چندساله از

اطلس تاریخ اسلام/ مولف حسین مونس؛ مترجم آذرتاش آذرنوش؛ هیئت ویراستاران علمی جعفر شهیدی ... [و دیگران]؛ ویراستاری جغرافیای معاونت سنجش از دور و جغرافیا (مدیریت جغرافیا)؛ ترسیم نقشه‌ها معاونت نقشه‌برداری (مدیریت کارتوگرافی و چاپ).- تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵.

بیست و پنج، ۶۹۱ ص.: نقشه(رنگی)، جدول.

حسین مونس مورخ معاصر مصری در شهر سوئد زاده شده است. آثار دیگر وی تاریخ و تمدن مغرب ۱، تاریخ و تمدن مغرب ۲، اداره عموم الزیر می باشد. حسین مونس در مدت ۱۴ سال با همکاری عده ای از مورخان معروف کشورهای اسلامی کتابی را فراهم آورده است که در آن سعی شده اطلاعات کاملی درباره تاریخ و جغرافیای اسلام به محققان و علاقه مندان ارائه شود. اطلس تاریخ اسلام اطلسی تخصصی و دارای ۲۷۰ نقشه تمام رنگی و جدول است. فصل های

این کتاب از فتوحات اسلام، شام، عراق، ایران، ماوراءالنهر و سند گرفته تا مصر، مغرب، اندلس، بیان مسئله مربوط به کشورهای اسلامی در افریقا تحت عنوان مسلمانان در بحرالمتوسط از صدر اسلام تا زمان حاضر، تاریخ عثمانی از زمان سلطه ترکان سلجوقی تا امروز، بیان وضع اقتصادی جهان اسلام طی دو قرن گذشته، گسترش تدریجی مستملکات امپراطوریهای انگلیسی، فرانسه و... اشاره به وضعیت امروز جهان اسلام مورد توجه قرار گرفته است.

اطلس تاریخی جهان از آغاز تا امروز/ نویسنده: کالین مک ایودی، مترجم فریدون فاطمی.- تهران: نشر مرکز، ۱۳۶۴.

۷۳۷ ص.: نقشه(رنگی)

اطلس تاریخی جهان از آغاز تا امروز دارای ۱۶۹ نقشه تمام رنگی می باشد. این اطلس در ابتدا چهار کتاب مجزا بوده است که در ویرایش جدید هر چهار کتاب به یک کتاب انتقال یافتند. کتاب جدید شامل چهار فصل می باشد. فصل اول کتاب به دوران معاصر از ۵۰۰۰۰ قبل از میلاد تا ۳۶۲ میلادی می پردازد. فصل دوم یا کتاب دوم این اطلس مربوط به قرون وسطی است که از ۳۶۲ میلادی آغاز و تا سال ۱۴۷۸ میلادی به اتمام می رسد. پرداختن به قرون جدید از سال ۱۴۸۳ تا ۱۸۱۵ در فصل یا کتاب سوم می باشد. و اما کتاب چهارم مربوط به رویدادهای دوران معاصر است.

اطلس شیعه/ نویسنده رسول جعفریان.- تهران: سازمان جغرافیای نیروهای مسلح، ۱۳۸۷. ز، ۷۴۳ ص.: مصور، نمودار، نقشه(رنگی).

اطلس شیعه(کتاب برگزیده ۸۸) یک اثر تألیفی - پژوهشی است که هدف اصلی آن، ارائه تصویری جغرافیایی، تاریخی از شیعه در تاریخ اسلام از آغاز تا به امروز است. در این کتاب تلاش شده است تا تاریخ شیعه در قالب نقشه های جغرافیایی ارائه شده و حدود پیشرفت تشیع در هر مقطع تاریخی و در هر نقطه جغرافیایی نشان داده شود. این اثر که به همت حجت الاسلام رسول جعفریان و تیم پژوهشی وی آماده شده، در سه بخش ارائه مواد تاریخی و توضیحی درباره سیر تطور شیعه، ارائه نقشه های جغرافیایی و ارائه جداول تنظیم شده است.

تبیین این موضوع که شیعیان در هر دوره ای چه تفکراتی داشتند، ویژگی های هر مکتب، شخصیت های برجسته و مراجع شیعه از سال ۳۲۹ تا ۱۴۲۰ هجری قمری جزء اطلاعات این اثر دینی - جغرافیایی است. در این کتاب سعی شده تمامی اطلاعات مربوط به شیعه و روند حرکت تفکرات و تغییرات قلمروی شیعه در دوران های گوناگون تاریخی به روشنی بیان شود لذا این اطلس اثری پژوهشی نیست، اما حاصل پژوهش به شمار می رود. از این اطلس به عنوان اثری مرجع در پژوهش های دینی و تاریخی یاد می شود. در تدوین و طراحی این اطلس کوشیده شده است از زیاده روی و گنجاندن مطالب غیر واقعی پرهیز شود. به هیچ وجه هدف این موضوع نیست که شیعه، در اکثر نقاط دنیا راه یافته است، بلکه غرض نشان دادن قلمروی شیعیان و روند فعالیت ها و اقدامات آنها را در طول زمان و ادوار گوناگون تاریخی به زعم نویسنده است.

فصول مختلف این کتاب عبارتند از:

فصل نخست با نام "آغاز تشیع" که از تعریف شیعه شروع شده و تا بیان فرقه های شیعه ادامه یافته است. فصل دوم با نام "امامان شیعه" شامل زندگی حضرات معصومین با ارایه مطلب و نقشه درباره زندگی هر امام است. فصل سوم با نام "تشیع در شهرهای ایران" است که برای هر شهر از شهرهای اصلی شیعه مذهب، نقشه و متن ارائه شده است. فصل چهارم "دولت های شیعه در ایران" که نخستین آن دولت علویان طبرستان و پایان آن عصر امام خمینی است. فصل پنجم "تشیع در عراق" است که از شهرهای کوفه و واسط و بغداد سخن گفته شده است. فصل ششم "تشیع در جزیره العرب" است که درباره شیعیان مدینه